

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

З Б І Р Н И К ТЕЗ ДОПОВІДЕЙ

*XIX щорічної науково-практичної конференції викладачів,
аспірантів, співробітників та студентів*

**«АКТУАЛЬНІ АСПЕКТИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ СУЧАСНОЇ
ОСВІТИ І НАУКИ»**

*Секція. Системний підхід у підготовці майбутніх учителів
початкової школи в контексті освітньої реформи в Україні*

15 травня

Мукачево - 2014

Збірник тез доповідей ХІХ щорічної науково-практичної конференції викладачів, аспірантів, співробітників та студентів «Актуальні аспекти та перспективи сучасної освіти і науки». Секція «Системний підхід у підготовці майбутніх учителів початкової школи в контексті освітньої реформи в Україні», 15 травня 2014 р. / Мукачівський державний університет. Кафедра педагогіки й методики дошкільної та початкової освіти. – Мукачево: РВЦ МДУ. – 2014. – 100 с.

Відповідальні за випуск:

Фізеші О.Й. – декан педагогічного факультету, к.пед.,н., доцент кафедри педагогіки й методики дошкільної та початкової освіти.

Швардак М.В. – к.пед.,н., доцент кафедри педагогіки й методики дошкільної та початкової освіти.

У збірнику подано матеріали доповідей науково-педагогічних працівників кафедри педагогіки й методики дошкільної та початкової освіти, а також студентів ОКР «Бакалавр» та «Магістр» з актуальних проблем підготовки майбутніх учителів початкової школи в контексті освітньої реформи в Україні.

Матеріали подано в авторській редакції.

Відповідальність за зміст та орфографію матеріалів несуть автори.

ЗМІСТ

<i>Брижак Н.Ю.</i> Підготовка майбутніх учителів початкової школи до педагогічно-краєзнавчої діяльності	6
<i>Ваколя Т.І.</i> Формування готовності майбутніх педагогів до дослідницької діяльності в умовах фахової підготовки	8
<i>Василишка М.І.</i> Використання музично-дидактичних ігор у процесі навчання музичної грамоти молодших школярів	11
<i>Горват М.В.</i> Практичне заняття як засіб формування професійних умінь майбутніх учителів початкової школи	14
<i>Кузьма-Качур М.І.</i> Сучасні підходи до викладання природознавства у початковій школі	16
<i>Лавренова М.В.</i> Підготовка майбутніх учителів до формування у молодших школярів навички читання на уроках літературного читання	19
<i>Лалак Н.В.</i> До проблеми формування якісної освіти у вищому навчальному закладі	22
<i>Лалак Н.В., Біланіч М.</i> Підготовка майбутніх учителів до методичної роботи в початковій школі	24
<i>Лалак Н.В., Чайко К.</i> Формування професійно-етичної культури майбутніх учителів початкової школи в процесі фахової підготовки	26
<i>Мочан Т.М.</i> Особистісний компонент професійної підготовки вчителя початкової школи	29
<i>Понзель У.В.</i> Інтердисциплінарність як забезпечення якості підготовки майбутнього вчителя початкової школи	31
<i>Староста В.І., Бабинець С.</i> Самооцінка майбутніх учителів готовності до самоосвітньої діяльності	33
<i>Товканець Г.В., Геревич К.</i> Профілактика і корекційна робота з важковихованими учнями молодшого шкільного віку	35

<i>Товканець Г.В., Кецик Н.</i> Форми організації позаурочної роботи з молодшими школярами	38
<i>Товканець Г.В., Потокі К.</i> Педагогічні умови профілактики девіантної поведінки учнів початкових класів	40
<i>Товканець Г.В., Русин Н.</i> Принципи формування морально-ціннісних орієнтацій учнів молодшого шкільного віку	43
<i>Товканець Г.В., Тарасович М.</i> Економічне мислення як основний компонент економічного виховання	45
<i>Товканець Г.В., Худан Л.</i> Протиправна поведінка як вияв важковихованості молодших школярів	48
<i>Товканець Г.В., Чутора Д.</i> Класифікація інтерактивних методів навчання	51
<i>Фенчак Л.М.</i> Формування валеологічної культури майбутнього педагога на засадах системного підходу	54
<i>Фізені О.Й.</i> Архівні джерела про розвиток початкової школи на Закарпатті другої половини ХІХ – початку ХХ століття	56
<i>Фізені О.Й., Гимба Н.</i> Роль дитячого колективу у формуванні і розвитку особистості молодшого школяра	58
<i>Фізені О.Й., Дікі А.</i> Педагогіка співробітництва як чинник ефективності навчально-виховного процесу в сучасній початковій школі	60
<i>Фізені О.Й., Митрюк І.</i> Соціально-педагогічне середовище та його вплив на виховання особистості молодшого школяра	62
<i>Фізені О.Й., Покханич М.</i> Умови стимуляційно-мотиваційної регуляції навчально-пізнавальної діяльності молодших школярів	65
<i>Фіцула М.М., Варга М.</i> Теоретико-методологічні засади формування мотивації майбутніх вчителів до професійної діяльності	67
<i>Фіцула М.М., Клімова Г.</i> Становлення професії вчителя	

початкової школи на Закарпатті у другій половині XIX ст. – початку XX ст.	69
<i>Фицула М.М., Ледней М.</i> Особливості підготовленості дітей шостого року життя до навчально-пізнавальної діяльності у школі	71
<i>Фицула М.М., Маркович І.</i> Стимулювання морального вибору молодших школярів у процесі педагогічного впливу	74
<i>Хама О.М.</i> Сучасні підходи до навчання української мови в початковій школі	76
<i>Чекан О.І.</i> Сутність і структура поняття «комп'ютерні технології»	77
<i>Човрій С.Ю.</i> Августин Волошин – директор Ужгородської греко-католицької півце-учительської семінарії	78
<i>Човрій С.Ю., Баняс К.</i> Історія становлення та розвитку Мукачівської учительської семінарії	81
<i>Човрій С.Ю., Бірсак Я.</i> Дидактичні принципи в педагогічній теорії Я.А.Коменського	83
<i>Човрій С.Ю., Лані З.</i> Використання наукової спадщини Марії Монтессорі в практиці сучасних вітчизняних закладів освіти	85
<i>Швардак М.В.</i> Шляхи формування критичного мислення в учнів початкової школи	87
<i>Швардак М.В., Гісва Я.</i> Організація розвивального середовища для формування творчої особистості молодшого школяра (за В.О.Сухомлинським)	90
<i>Швардак М.В., Пильник Я.</i> Реалізація нових інформаційних технологій в початковій школі	92
<i>Швардак М.В., Поляк В.</i> Методичні вказівки до організації проектної діяльності в початковій школі	95
<i>Швардак М.В., Штефуца А.</i> Створення ситуації успіху як умова гуманізації навчально-виховного процесу в початковій школі	97

Мета: це корисна вступна вправа для демонстрації різних думок із досліджуваної теми; дає учням можливість висловити свою точку зору і наприкінці уроку оцінити засвоєння цієї теми.

Головне завдання вчителя полягає у тому, щоб в процесі взаємодії, що відбувається у навчальному процесі з дітьми молодшого шкільного віку усвідомлювалась цінність інших людей і формувалась потреба у спілкуванні з ними, в їх підтримці.

Фенчак Л.М., к.пед.н., доцент

ФОРМУВАННЯ ВАЛЕОЛОГІЧНОЇ КУЛЬТУРИ МАЙБУТНЬОГО ПЕДАГОГА НА ЗАСАДАХ СИСТЕМНОГО ПІДХОДУ

Уперше у вітчизняній педагогіці валеологічна культура як наукова проблема була представлена М.І. Брехманом. В останні роки відчутна тенденція до посилення зусиль учених у дослідженні проблем валеологічної культури (праці М.М. Амосова, В.П. Андрущенко, О.А. Біди, М.С. Гончаренка, Б.А. Грицюка, В.С. Грушка, С.В. Домбровського, І.В. Муравова). Ці дослідження об'єднують прагнення авторів розглядати валеологічну культуру як сукупність таких інтегрованих особистісних характеристик, як гуманістична спрямованість особистості, творче педагогічне мислення, нахил до інноваційної діяльності, висока соціальна відповідальність. Розуміючи валеологічну культуру майбутнього вчителя початкових класів як певний ступінь оволодіння ним валеологічним досвідом людства, ступінь його досконалості в педагогічній діяльності, як досягнутий рівень розвитку його особистості, – виділимо основне для валеологічної культури. Сюди входить валеологічна спрямованість особистості, валеолого-педагогічна ерудиція й інтелігентність, моральна чистота, гармонія раціонального й емоційного, педагогічна майстерність, вміння поєднувати валеологічну і наукову діяльність, система валеолого-педагогічних якостей, педагогічне спілкування і поведінка, вимогливість, потреба у самовдосконаленні. В даному підході визначені перспективні напрямки вивчення валеологічної культури як складової педагогічної освіти, що розкриває різні боки особистості вчителя.

Збіг точок зору різних авторів у поясненні суті і змісту валеологічної культури не випадковий. Накопичений науковий фонд і практичний досвід діяльності педагогів, що розкривають взаємодію особистості вчителя і учня, посилення гуманістичних тенденцій в освітньому процесі, обумовлює розгляд валеологічної культури на особистому рівні.

Однак з'ясування сутності характеристик валеологічної культури несистемне, немає єдиної основи у їх виділенні, відсутня теоретична модель валеологічної культури особистості вчителя і шляхи її формування. Все це пояснює наше прагнення розробити і обґрунтувати

теоретичні основи побудови моделі в основі якої є системний підхід у формуванні валеологічної культури майбутніх вчителів початкових класів. Процес формування валеологічної культури студентів педагогічного напрямку підготовки має здійснюватися системно, реалізуючи конструктив трьох провідних факторів - валеологічної освіти; валеологічного виховання; валеологічно-практичної діяльності. На основі власних спостережень та досліджень виявлено, що у ВНЗ наявна система формування валеологічної культури студентів напряму підготовки «Початкова освіта», але вона містить тільки деякі елементи даного процесу.

У педагогіці поняття системності досліджували науковці

Ю. Бабанський, Н. Кузьміна та інші. Ю. Бабанський під системою розумів єдність елементів, які функціонують за внутрішньо властивими їй законами. Однак, Н. Кузьміна ввела у широкий науковий обіг поняття "педагогічна система". Вона аргументовано розкрила сутність цього поняття як "множину взаємозв'язаних структурних та функціональних компонентів, що підпорядковані меті виховання, освіти та навчання підростаючого покоління і дорослих людей". Науковець визначає структурні компоненти педагогічної системи: навчальна інформація; засоби педагогічної комунікації (форми, методи, прийоми, засоби); учні; педагоги; мета. Автор виділяє також функціональні компоненти, які мають забезпечувати зв'язки між структурними компонентами: конструктивні, комунікаційні, організаційні, прогностичні, гностичні. Такий підхід дає більш повне уявлення про педагогічну систему в сфері навчання. Таким чином, під педагогічною системою необхідно розуміти динамічно функціонуючий комплекс діалектично пов'язаних між собою компонентів і чинників, які створюють оптимальні умови для розв'язання завдань навчання і виховання людей залежно від соціальних завдань. Будь-яка педагогічна ідея може бути успішно реалізована за умови забезпечення системності під час її реалізації. Лише системність, змодельована на науковому рівні, є запорукою успіху в педагогічній діяльності. Тому у ВНЗ слід особливо ретельно підходити до організації навчально-виховної роботи на засадах системності.

Досліджуючи проблему формування валеологічної культури майбутніх фахівців початкової освіти нами було обґрунтовано основні принципи, фактори і умови формування валеологічної культури студентів педагогічного профілю підготовки, що створюють об'єктивні можливості розроблення педагогічної системи означеного процесу, а також виявлено основні її компоненти: *потребо-мотиваційний* (сукупність спонукальних причин діяльності); *інтелектуальний* (конкретні знання, факти, поняття, теорії, закономірності); *професійно-діяльнісний* (активна участь в здоров'язберігаючій діяльності, застосування набутих умінь та навичок щодо збереження власного здоров'я та здоров'я оточуючих у майбутній